

Od besed k dejanjem

Invalidska problematika je bila dolgo potisnjena na stranski tir družbenih problemov ali pa je bila obravnavana kot njihov pastorek. V zadnjem času so se končno tudi na tem področju začele stvari premikati na bolje. Skrb za invalide postaja deležna vse širše družbene pozornosti in tehtnih obravnav na vseh ravneh. Prodrlo je spoznanje, da ni dovolj dela nezmožnim invalidom zagotoviti samo zakonsko, gmočno-socialno varnost, ampak so potrebni posebne družbene skrbi tudi dela še zmožni invalidi. Na marsikaterih delih, ki jih sedaj opravljajo zdravi ljudje oziroma delavci, bi jih lahko po rehabilitaciji in prekvalifikaciji nadomestili invalidi.

Da je ta problematika že prestopila ozke okvire prizadevanj invalidske organizacije in društva invalidov, dokazuje tudi razprava o problematiki zaposlovanja na seji občinske skupščine Ljubljana-Siška dne 18. junija, ki je odmerila temu področju precej kritičnih ocen.

Ugotovila je, da združeno delo še vedno premalo zaposluje in uporablja invalide za delo, ki bi ga glede na invalidnost lahko opravljali, medtem ko po drugi strani za ta dela zaposluje nove delavce, kar nedvomno še bolj neugodno prispeva k že tako ekstenzivnemu in nera-

cionalnemu zaposlovanju. Združeno delo se namreč še vedno otepa zaposlovanja invalidnih oseb, pri čemer pa pozablja, da je usposabljanje novih delavcev v končni fazi veliko dražje kot rehabilitacija in usposabljanje invalidov, ki že imajo marsikatero strokovno izkušnjo in delovne navade. Nenazadnje naj k temu dodamo še to, da z zaposlovanjem novih delavcev ustvarja še druge nemajhne probleme v zvezi s stanovanji, otroškim varstvom otrok njihovih družin in podobno.

Zgleden primer zanimanja za reševanje invalidske problematike v občini Ljubljana-Siška je kot prva pokazala tovarna dekorativnih tkanin »Dekorativna« s tem, da je ustanovila aktiv invalidov, ki bo v mnogočem pripomogel k uresničevanju in izvajanju družbene skrbi za zaposlene invalide. V razgovoru z direktorjem splošne službe Vladimirom Kočevarjem, referentko za kadrovska in socialna vprašanja Jožico Krmelj ter predsednikom konference OOS Emilom Šinkovcem, po ustanovnem sestanku aktiva invalidov, smo se seznanili z razlogi za ustanovitev aktiva in njegovimi nalogami.

Tista dela, ki jih je mogoče opravljati tudi sede, lahko opravlja invalid z enakim delovnim uspehom kakor zdrav delavec.

Na sliki: Delavke-invalidi v tovarni dekorativnih tkanin »Dekorativna« sedijo pri delu. (Foto: J. Čurin)

V delovni organizaciji so opazili porast invalidnosti, ne zaradi nesreč pri delu ali poklicnih obolenj, pač pa zaradi drugih vzrokov, ki izvirajo iz narave dela. Večino zaposlenih predstavljajo ženske in ker je mnogo del mogoče opravljati samo stoje, nastopa najbolj pogosta invalidnost zaradi bolezni ožilja in okvar hrbtnice. Da bi takim delavkam-invalidom našli ustrezno delo, se je kadrovska služba pogosto, ker ni bilo organiziranega vpliva invalidov pri določanju takih del v samoupravnih aktih, znašla v težavnem položaju. Z ustanovitvijo aktiva bodo invalidi aktivno sodelovali pri iskanju primernih del in vplivali na urejanje notranje zakonodaje kakor tudi na izvajanje zakonskih pravic invalidske zaščite. Samoupravnim organom bodo dajali predloge za izboljšanje zaščite in varstva pri delu, pa tudi pobude za iskanje primernih delovnih mest oziroma del za invalide izven njihove delovne organizacije, za kar imajo pri njih veliko posluha. Ugotavljajo, da nimajo koristi samo od neposrednega in enakovrednega produktivnega dela invalidov, ampak da s tem rešujejo hkrati tudi širši družbeni problem. Delovna organizacija, ki zaposluje več kot 10 odstotkov invalidov, je deležna še olajšav pri družbenih obveznostih iz dohodka. V njihovi temeljni organizaciji »Gotova tkanina« to ugodnost že izkoriščajo.

Na ustanovnem sestanku aktiva invalidov, za katerega je bilo veliko zanimanje, saj se ga je udeležilo kar 80 odstotkov vseh invalidov,

so sprejeli poslovnik, plan dejavnosti in izvolili izvršilni odbor. Sestanku so prisostvovali tudi predsednik Zveze društev invalidov mesta Ljubljana Ivan Japelj in predstavniki Društva invalidov Ljubljana-Siška, ki so udeležencem na kratko orisali pomen in vlogo njihovega organiziranja.

Akcija ustanavljanja aktivov invalidov v organizacijah združenega dela in poverjenistev invalidov v krajevnih skupnostih, ki jo je sprožilo Društvo invalidov Ljubljana-Siška, je po dvomesečnih pripravah tako stekla. Ker ena lastovka še ne prinaša pomladi, bi bilo prav, da bi zgledu »Dekorativne« sledili še druge, na primer v »Litostroju«, »Tikiju«, »Rašici« in še kje.

Ivo Osolnik

IZLET Z INVALIDSKIM PIKNIKOM

Odhod: 18. 8. 1979 ob 7. uri zjutraj.

Spored: Vožnja z avtobusom iz Ljubljane prek Bleda, Bohinja, Bohinjske Bistrice, Jelovice v Dražgoše, kjer bo pred spomenikom NOB zgodovinska ura. Nadaljevanje potovanja na Sorško planino do Litostrojske kočice, pri kateri bo piknik z domačo zabavo in prijetnim razpoloženjem.

Prijave sprejema Društvo invalidov Ljubljana-Siška na Celovški cesti 105 ob ponedeljkih in sredo od 16. do 18. ure popoldne.

Koristno posvetovanje za svojece alkoholikov

Prva zamera je najbolj humana

Meseca junija je center za socialno delo Ljubljana-Siška sklical skupinsko posvetovanje za trezne svojece, ki imajo v družini bolnika — alkoholika. Posebej pa je bilo organizirano tudi posvetovanje za kadrovice in socialne delavce iz manjšega števila delovnih organizacij.

Zdravnica, višja medicinska sestra in socialni delavec sta navzočim razložila, da je alkoholizem bolezen posebne vrste, ker bolnik odklanja zdravljenje in skoraj ni uspeha brez sodelovanja treznih svojcev. Svojci, ki vdano prenašajo alkoholikovo spremenjeno obnašanje, s tem le podaljšujejo razvoj in trajanje bolezni ter mučno življenje družine, zlasti otrok. Uspešno zdravljeni alkoholiki, teh je v naši občini prek sto, največkrat izražajo priznanje za svojo vrnitev v trezno in daljše življenje zakon-skemu partnerju, obratovodji ali kadrovku v delovni organizaciji, ker so jih odločno napotili na zdravljenje ali pa k zdravniku, ki jim je še pravočasno in brez sentimentalnosti razložil pravi vzrok za razne spremljajoče bolezni. Prav tukaj je najbolj humana prva in ne zadnja zamera. Bolje se je s svojcem ali delavcem pravočasno pogovoriti in ga napotiti na zdravljenje in ga ohraniti v svojem okolju, kot pa ga medicinsko in socialno razkrojenega prepustiti usodi.

Potrjena je bila domneva, da bolniki — alkoholiки najprej spremenijo obnašanje v družini, šele mnogo kasneje pa tudi v delovni organizaciji. V preventivnem delu imajo največ uspeha tiste delovne organizacije, kjer ne poznajo razlike med delavci v proizvodnji in delavci v skupnih »pisarniških« službah.

Ugotovljeno je bilo, da delovne organizacije kar krepko zajemajo sredstva delavcev za njihovo stanovanjsko preskrbo. Tudi tako ostaja manj sredstev za uničujočo alkoholno potrošnjo. Želimo, da bi takšno politiko bolj smelo ubrala tudi ljubljanska stanovanjska skupnost.

((Nadaljevanje s prejšnje strani))

Krajevna skupnost Koseze je prejela plaket za uspehe na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite. Organi in družbenopolitične organizacije te krajevnosti so dosegli pomembne in zadovoljive uspehe pri podružbljanju ljudske obrambe in družbene samozaščite ter v pripravi in izdelavi obrambnih in varnostnih načrtov krajevnosti. Organi in družbenopolitične organizacije so si zavzeto prizadevali za seznanjanje in poučevanje občanov o nalogah in dolžnostih v ljudski obrambi in družbeni samozaščiti in vključevanje le-teh v to področje. Krajevna skupnost pa ima izdelane kvalitetne obrambne in varnostne načrte, ki temeljijo na pravilni oceni možnosti in stanju njenega delovanja v miru in vojnih razmerah. Uspehi, ki jih je krajevna skupnost dosegla pri podružbljanju našega obrambno-varnostnega sistema in pri kvaliteti obrambnih in varnostnih načrtov so primer učinkovitega in skupnega prizadevanja vseh dejavnikov krajevnosti.

Krajevna skupnost Smlednik je prejela plaket za uspehe na področju delovanja krajevnih skupnosti in drugih družbenih dejavnosti. Ta krajevna skupnost je bila ena izmed prvih v naši občini, ki se je samoupravno organizirala na podlagi nove ustave in že maja 1978 po novem statutu ustanovila vse organe krajevnosti. S tako samoupravno organiziranostjo in aktivnostjo družbenopolitičnih organizacij, društev in drugih dejavnikov krajevna skupnost zelo uspešno rešuje razna družbenopolitična in ostala vprašanja. Že pred tem je bila ta krajevna skupnost zaradi svoje družbenopolitične aktivnosti in solidarnosti krajanov med prvimi v občini po številu udeležencev na referendumih in glasovanju za prispevek gradnje šol in vzgojno varstvenih zavodov. Tudi na volitvah leta 1974 in 1978 je bila po številu udeležencev med prvimi. Krajevna skupnost zelo uspešno rešuje komunalno problematiko s samoprispevkom, saj je samo v letu 1978 na ta način in s soudeležbo občine zbrala okoli 740.000 din. Pomembne uspehe pa je dosegla tudi pri podružbljanju ljudske obrambe in družbene samozaščite, širše pa je poznana tudi po negovanju in razvijanju tradicij NOV.